

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LI.

Nr. 21

Brașov, Vineri, 29 Ianuarie (10 Februarie)

1888.

Brașov, 27 Ianuarie 1888.

Ministrii ungurești țin discursuri lungi în dietă și fac politică mare, ca să le mergă vestea în lume. Departe de noi de a-i invidia pentru această plăcere, mai ales când bine ne este cunoscut, că de câte ori face d-lu Tisza câte o declarație mai importantă trebuie să mergă mai întâi la Viena să ceară instrucțiuni.

E și lucru firesc, că se face mare sfârșit în țară în parlamentul ungureș, după ce actualii stăpânitori vor cu orice chip ca Ungaria să treacă înaintea Europei ca „mare putere“, a căreia voce este hotărâtoare în concertul dualistic. Au și adus-o departe guvernul ungureș cu înrîurina sa și de aceea înțelegem și mândria ce a cuprins pe fiecare patriot din rândul celor privilegiați, când au vădută, că tractatul de alianță cu Germania îl publică deodată cu foile oficiale din Berlin și Viena și „Budapesti Közlöny“.

Ar fi orecum justă această mândrie ungurească, când ar corespunde cât de puțin și starea lucrurilor din țară cu limbajul încreștat și umflat, de care se folosesc „marii“ politici unguri în presă și în parlament față cu străinătatea.

Ar fi, credem mult mai folositor și mai sănătos lucru decât ministrii ungurești ar avea puțină voință și puțin răgaz de a mai arunca câteodată o scurtă privire și asupra miseriei, ce domnesce mai vârtos în comitatele ardelenesci, din cauza vitregei și neconștiențioasei administrații.

Dela 1867, de când au ajuns la putere, Ungurii nu fac decât totu centralizează. Am ajuns așa departe cu centralizarea, încât acum și blanchetele, pe care trebuie să ne facem fașiunile de dare ni se trimit dela Pesta, din tipografia statului, în limba ungurească, ca să nu le potă înțelege nimeni.

Cu toate aceste ce vedem? Ce spectacol ni se oferă când aruncăm o privire asupra modului cum se administrează de exemplu comitatele în Ardeal?

Vedem pe pașalele din diferitele centre guvernându fiecare după cum îl tăia mai bine capul, der făcând în altă mod, așa că în unele comitate arbitriul șefilor administrativi a produs nise stări în adevăr anarhice, care le crează o poziție cu totul deosebită de aședmintele și legile existente, ca și când aceste comitate nu ar sta sub „părintească“ ocrotire a puternicilor din Peșta, ci ar face parte din vr-unu ținut alu Asiei.

Să nu mergem mai departe, ci să luăm ca asemplu numai comitatul Albei inferioare. Nu numai odată am dat loc celor mai dureroase plângeri despre modul nemilos și volnic, cu care tractează pe popor autoritățile administrative în acest nenorocit

judet. Astăzi avem trista satisfacțiune de a vedé ridicându-se astfel de plângeri chiar și în foile ungurești, din Clușiu.

Un locuitor îngrijat de soarta sârmanului popor din Alba-inferioară, adresează, în „Ellenzek“ dela 8 Februarie a. c., o interpelare către vicespanul acestui comitat, în care ne descopere nise abuzuri revoltătoare, ce se comit acolo în ziua mare.

Solgăbirii din Alba-inferioară, dăce memoratul interpelant dau nise porunci diametral opuse legilor statului și statutelelor comitatului, prin care asupresc în modul cel mai barbar pe bietul popor. Așa de pildă s'a dat poruncă omenilor apesați și cu totul sărăciți de prin comune ca să provadă cu lemne cancelariile solgăbirăesci. Afară de acesta se construng comunele de a plăti scriitorii pe la oficiile solgăbirăesci cu câte 300 fl. pe an, cu toate că aceste oficii sunt compuse din solgăbirul, ajutorul său, un concipient, un scriitor și un haiduc.

„Suntem gârboviți de povara dărilor, așa că comitatul nostru e fără părechia în acesta privință“, exclamă interpelantele. El însuș apoi mai mult de 28 categorii de dări diferite, între care nici nu socotesce plata învățătorului, a cantorului și a preotului, nici claca ce trebuie să-o facă bieții omeni solgăbirului, notarului, judei ș. a.

Și cu toate aceste se mai despoie sârmanii omeni și pe calea arătată nelegală!

Nu mai trebuie să spunem, că poporul din Alba inferioară este mai totu românesc și-și pote face omul o idee despre asupririle ce trebuie să le îndure, decât acum au răsbitu chiar și în foile ungurești plângerile lui.

Insă nu numai în administrația politică, ci și în cea judiciară din numitul comitat se ivesc asemenea neorândueli și volnicii păgubitoare și asupritore.

Nu de multu am înregistrat plângerea populației din cauză că tribunalul reg. și judecătoria de cerc din Alba-Iulia nu respectă sărbătorile române. Acuma aflăm că președintele tribunalului de acolo este încă de un an greu bolnav și că mai ales din cauza acesta mergu lucrurile rău la acel tribunal, așa că chiar tabla regescă din Tergul Mureșului se miră de sentințele de multe ori sucite și pocite, ce se aduc.

Dér cele ce le înșirăm aici apar numai ca o picăfură în mare față cu nenumeratele plângeri ce ne vin din toate părțile.

Pre când d-lu Tisza cu colegii săi facu politică mare și contractă la nouă împrumuturi, populațiunea din țară stă să pără sub lovirile unei administrații păcătoase. Eță fructele multu laudatului regim constituțional ungureș!

Călătoria d-lui Sturdza în străinătate.

Cu privire la călătoria ce d. Sturdza a făcutu nu de multu în străinătate, ecă ce i se comunică din Bucuresci diarul „Politische Korrespondenz“:

Cercurile politice din apropierea guvernului român se arată mulțumite de impresiunile pe care le-a primitu ministrul român Sturdza în timpul petrecerii sale în Austro-Ungaria și Germania și cu ocaziunea conferințelor cu persoanele hotărâtoare în politica austro-ungară și germană, de orecă acea armonie de interese și vederi, care a creat și a făcutu să se întărească strînsele relațiuni ale României cu cele două puteri din centrul Europei, s'a constatat din nou și cu această ocaziune.

În timpul petrecerii sale la Viena, d. Sturdza a adus vorba și despre relațiunile politico-comerciale între Austro-Ungaria și România. Cu această ocaziune s'a constatat din nou, că nici una din ambele părți nu găsesce folositoru intereselor lor d'a prelungi actuala stare de lucruri; din potrivă în ambele părți există intențiunea sinceră d'a înlătura cât se va pute mai curându această stare de lucruri prin încheierea unei convențiuni.

Totu despre călătoria domnului Sturdza, „Pester Lloyd“ scrie:

Un întregu șir de șopte se învertesc împrerurul petrecerii ministrului român Sturdza la Viena și Berlin, și împrerurul misiunii politice pe care densul a avut să o îndeplinească. Unii dicu că d. Sturdza ar fi umblat la Friedrichsruhe și la Viena după asigurarea unei garanții a neutralității teritoriale a României din partea Germaniei și Austro-Ungariei. Răspunsul ce a primitu însă ar fi fost negativ și ast-fel s'ar fi reîntorsu la Bucuresci fără nici o ispravă.

Alți din potrivă afirmă, că d. Sturdza a părăsit Friedrichsruhe și Viena pe deplin mulțumit, și convorbirile sale cu principele Bismarck și cu comitele Kalnoky ar fi avut dreptu rezultat un arangement, care să presinte siguranța, că România, la or-ce ocaziune, va sprijini toate străduințele puterilor centrale d'a menține pacea. În fine după o a treia versiune, d. Sturdza n'a urmăritu la Friedrichsruhe și Viena altu scopu decât d'a lua informațiuni sigure în privința situațiunii politice, la a cărei desfășurare ulterioară România, firesce, este d'apropo interesată. D. Sturdza s'a reîntorsu la Bucuresci, după această versiune, cu convingerea fermă că Germania și Austro-Ungaria înainte de toate caută să mențină pacea. Acestă ultimă versiune, cea mai simplă dintre toate trei, ne pare cea mai naturală și cea mai plausibilă.

Vorbirea Prințului Bismarck în parlamentul german.

În 6 Februarie fiindu la ordinea zilei în parlamentul germanu desbaterea asupra proiectului de lege și împrumutului militar de 278 milioane mărci, necesar pentru sporirea armatei germane, Prințul Bismarck a ținut un discurs care a durat 2¼ ore. Erau de față în loge: Prinții Vilhelm și Leopold, precum și toți ambasadorii puterilor. Galeriile erau înțesate de publicu. Vorbirea este următoarea:

„Dacă iau adu cuvântul, nu o facu această ca să recomand proiectul, căci

nu mă tem, că nu va fi primitu, deorece am încredere în parlamentu că va vota sporirea armatei noastre. nu din cauza neliniștii ce predomină adu opiniunea publică, ci din considerația cătră situațiunea generală a Europei. Eu de aceea voi vorbi mai multu despre cea din urmă, decâtu despre proiectu. „N'o facu bucurosu acesta, căci în astă afacere de multe ori pote strica și câte un cuvântu rostitu cu nedibăci și multe cuvinte nu pot multu folosi. Dér mă tem, că decă voi tăce, neliniștea ce predomină opiniunea publică și dispozițiunea nervosă a populațiunii noastre și streine s'ar mări numai. Așu puté să repetu aci ce am quis înainte cu un an; de atunci situațiunea nu s'a schimbatu, și decă s'a schimbatu, acesta s'a întâplat mai multu spre bine decâtu spre rău.

P'atunci ne temeam de un războiu din partea Franciei. De atunci în Franția s'a dus un președinte iubitor de pace și i-a urmat un președinte iubitor de pace. Acesta e un bun simptom, că poporul franceș nu a scos pe alesul din cutia Pandorei, ci ne dă încrederea, că președintele Carnot va călca pe urmele lui Grevy. Afară de aceea avem un momentu liniștoru de mare însemnătate și în ministerul franceș prin aceea, că ministri, cari erau capabili a subordona scopurilor lor personale cauza păcii, au fost înlocuiți cu alții, cari nu facu acesta.

Vé mărturisesc bucurosu, că aspectele față cu Franția, sunt mai puțin explosive, mai pacnice decât în anul trecut. Temeurile ivite în anul din urmă se și refereau mai multu la Rusia decâtu la Franția sau așu puté dice că se refereau la schimbul de provocări și de atitudini între presa franceșă și rusă, der cred și aceea, că în Rusia lucrul nu stă mai rău ca în anul trecut. „Freisinnige Zeitung“ face aluziune la declararea mea de atunci: „Amiciția noastră cu Rusia n'a suferit nici o întrerupere. Nu ne așteptăm la un atac din partea Rusiei.“ Aceste cuvinte sunt tipărite cu litere grose. Pote că numita foia a vrut să'mi ușureze de a reveni la ele (Iaritate). Pote însă că a voit să se indice, că m'am înșelat în încrederea mea. Acesta însă nu s'a întâplat. Motivele care puteau să dea ansă la această desamăgire zacu parte în presa rusescă parte în concentrările de trupe rusești. Cât pentru presă, nu'i pot atribui o ponderosită deciziune. Se dice că în Rusia presa e mai multu ca în Franția, eu cred din contră. În Franția ea este o putere, care influințază asupra deciziunilor guvernului; în Rusia nu. În ambele casuri, pentru mine presa este negrelă de tipar pe hârtia. Îndărutul fiecărui stă totu numai câte un singuru om, care a scris ca să dea nascere unui articol, și la o foia rusescă, care e, pote, în legătură cu fonduri franceze, mai stă, pote, și câte un „protector“, care e câte un funcionar rusesc versat în politica de partidă. Amândoi însă nu însemnă nimic față cu politica împăratului. În Rusia presa e cel multu barometru ce ne arată, ce este ertat ori nu după legea de presă rusescă, însă fără a angașa pe împăratul. În contra pressei rusești am chiar mărturia împăratului, după ce avui onorea de a fi primitu, după mai multu ani, înainte cu câte-va luni de cătră Domnitorul. M'am convins că împăratul Alexandru n'are

nici o intențiune de a ne ataca. *Pressei rusesci nu i credă, împăratului Alexandru însă îi credă necondiționat.* Dacă amândoi stau față în față cu mine, atunci presa rusescă cu ura ei contra Germaniei se ridică în sus, ușor ca pene și împăratul are greutatea decisivă.

Viu acuma la cestiunea *concentrării lor de trupe*. Ea nu e nimic nou pentru noi. In forma lor amenințătoare de aji ele s'au ivit mai ales de la 1879, după terminarea războiului cu Turcia. S'ar părea, ca grămădirea trupelor rusesci aproape de granița germană și austriacă ar putea avea intențiunea de a năvăli asupra unuia sau altuia din vecinii nepregătiți și a-lu ataca. *Ei bine, această nu o credă, căci nu corespunde caracterului monarhului rusescu și ar sta în contradicție cu aserțiunile sale.* Dér atunci scopul concentrării lor ar fi greu de înțeles. Rusia nu pôte voi să câștige teritoriul prusian sau austriac; eu cred că are destui Poloni, și altceva nici nu pôte dobândi de la Austria. Nu e dér nici o cauză, pentru care Rusia să năvălescă asupra vecinilor săi, și încrederea mea merge așa departe, încât chiar dacă printr-o aparițiune esplosivă în Franca ne-am vedea încurcați într-un războiu cu Francezii, n'ar urma după acesta imediat și un războiu rusescu. *Din contră credă, că dacă ar izbucni un războiu rusescu, ar fi necondiționat un războiu francescu.* Dér din partea Rusiei, o declară și aji, nu mă aștept la nici o năvălire.

Veți întreba: de ce dér se fac concentrările de trupe? Da, aceste sunt cestiuni despre cari nu pot ușor cere deslușiri de la un cabinet estern. Concentrări de trupe nu sunt lucruri despre care omul pôte discuta ca studentii, cerând brusc declarații, ci lucruri contra cărora se iau contra măsuri. Nu'm pot explica în mod autentic aceste măsuri rusesci, însă'm pot face ideile mele despre ele, ca unul, care de un veac de om sunt bine cunoscut cu politica rusescă. Admit că are cabinetul rusescu convicțiunea — și acesta va fi fundată — că vocea rusescă va pondera cu atât mai mult cu cât mai tare va fi ea la granița europeană. Ea este ca aliat și ca contrar cu atât mai tare, cu cât va fi mai bine înarmată la granița vestică. Acestă considerare a condus politica rusescă de mult. În războiul Crimeei avé în Polonia o armată atât de tare, încât dacă ar fi fost în Crimeea, războiul ar fi luat pôte o altă fisionomie. *Prin urmare eu nu trebuie să concludă cu necesitate din aceste concentrări de trupe, că Rusia are pofta de a năvăli asupra-ne.* Probabil că ea voese să aștepte o *crisă orientală*, la izbucnirea căreia nu pôte să stea cu armata tocmai în Cazan. *Când se va ivi crisa, nu pot să spun.* In secolul acesta am avut patru crize orientale, la 1809, 1829, 1854 și 1878, așadér ră-

boie în interval de câte 20 de ani. De ce se nu se ivescă cea mai de aproape crisa viitoare numai în 1899? Și revoluțiunile polone, schimbările de regim în Franca au urmat în asemenea intervale. Pôte că Rusia voese să vorbească și ea la asemenea evenimente un cuvânt ponderos, cu o diplomație îndreptul căreia se află o armată gata de luptă. Aceste considerațiuni nu sunt pentru noi nici o cauză, ca să privim viitorul mai negru decum am făcut-o de 40 de ani încoace.

Cea mai probabilă *crisă viitoare* este cea orientală. *Noi nu suntem interesați în prima lină la această crisa*, putem să așteptăm, ca mai întâi să ia decisiuni puterile, care sunt interesate în Marea Mediterană și în Levant și care, dacă voesc, se vor înțelege cu Rusia ori se vor bate. Pentru acesta însă n'avem cauză de a considera situațiunea noastră acuma așa de serioasă, încât tocmai ea să justifice însemnata sporire a armatei noastre. Aș vrea să despart cu totul proiectul militar de situațiunea momentană. E vorba aci de o întocmire durabilă, de o *durabilă întărire a imperiului german*. Spre a înțelege că nu e vorba de o întocmire momentană, vă rog să percurgeți cu mine pericolele de războiu ce le-am avut de 40 de ani, fără a deveni nervos și de neliniște. In 1848 aveam cestiunea polonă și cea șlesvigholsteiniană. Prima strigare după zilele din Martie a fost: războiu în contra Rusiei pentru restabilirea Poloniei! Era aproape să ne încurcăm în crisa europeană. La 1850 s'a evitat, precum știți, o mare conflagrațiune prin convențiunea de la Olmütz. După aceea se simțiră la 1853 simptomele războiului din Crimeea. Acestă a durat până la 1856 și în tot decursul lui ne aflam la marginea prăpastiei, de unde putem fi tirii în războiu. Atunci între anii 1853 și 1857 eu trebuia să merg ca un perpendicular între Frankfurt și Berlin, pentru că răposatul rege mă folosea ca avocat pentru politica lui independentă. Când puterile apusene stăruiau pre tare ca noi să declarăm războiu Rusiei și rezistența ministerului său devenea prea slabă, atunci eu trebuia să trimit câte o depeșă amicabilă Rusiei și să mulcomesc pe d-lu de Mantoufel, care își oferea demisiunea. Prusia era atunci adevărat la marginea războiului, era să fiă espusă inimiciei întregii Europe, dacă ar fi refuzat de a o rupe cu Rusia. După aceea, jucându pe marea putere forte pe nedrept, am luat parte la congresul din Paris, unde ne-am atras, cu totul în contra părerii mele, o Canossă și am antișambrat (am așteptat în antecameră) spre a fi admis în cele din urmă la subscriere. In 1857 veni cestiunea Newchatelului, când am fost trimis la Paris spre a negocia cu împăratul Napoleon pentru trecerea trupelor prusiane prin teritoriul elvețian. Și acesta

era un pericol de războiu, decât regele nu se înțelegea cu Austria. Când cu războiul italian, ajunserăm până la mobilizare și ne-am fi și bătut, decât nu ar fi urmat pacea de la Villafranca, pentru Austria pre timpuri, dér pentru noi forte bine venit. Atunci am purtat războiu în nise condițiuni foarte favorabile. Astfel ajunserăm în anul 1860. Înca la 1863 s'a ivit erași un mare pericol de războiu, pe care publicul îl va înțelege numai după ce se vor deschide arhivele secrete. Pe timpul revoluțiunei polone mă vizitară într-o dimineață ambasadorul american Buchanan și trimisul Francei Talleyrand, cari mă băgară în dracl din cauza politicei prusiane, care ținea cu cea rusescă în mod neexcusabil. Și la amei avui plăcerea de a auji în dieta prusiană cam totu același limbaj, ce-lu ținuseră dimineața în contra mea cei doi ambasadori streini.

Eu aveam să suferă aceste, dér împăratul Alexandru își perdă paciența încă de atunci. Elu era gata să se bată în alianță cu noi. Era p'atunci adunare federală în Frankfurt și regele era aproape sedus a se bate, decât nu s'ar fi speriat de idea, de a rezolva greutăți interne, prusiane și germane, cu ajutorul strein (mișcare). Noi am refuzat atunci în tăcere, și mórtea regelui Danemarcei puse pe toți interesații pe alte gânduri, dér regele din Gastein n'avea să dică decât „da” în loc de „ba” și marele războiu, războiul de coalitiune, era gata. De era atunci alt ministru, nu unul german, ar fi stăruit pôte atunci că este oportun a ne rezolva greutățile astfel. Dér cei din străinătate, vecinii dela răsărit și apus, au puțină cunoștință despre conștiințiozitatea ministrilor germani (aprobări). Din momentul când trupele noastre au trecut la 1864 peste Eider, eram pregătit în fiecare moment la o intervențiune a altor puteri în favorul Danemarcei. Înca de atunci în războiul pentru Schleswig-Holstein am putut observa, că decât Prusia și Austria sunt unite nu pot fi așa ușor atacate de Europa. (Aplause vii din toate părțile.)

In anul 1865 s'a schimbată frontul, încă atunci se încep pregătirea de războiu, care a îndreptat orologul nostru german pentru un secol. Amintesc și conferința ministrilor germani în Regensburg, care s'a terminat cu tractatul dela Gastein. Dér în anul 1866 izbucni totuși războiul și era mare pericolul, ca din acestă duclă între Prusia și Austria să nu se nască un mare războiu de coalitiune europeană. Deja în anul 1867 a urmat cestiunea Luxemburgului, care ușor pôte să nască un războiu, decât noi am fi dat un răspuns ceva mai ferm. De aici încolo până la 1870 am fost neincetată cuprinsă de temere de războiu. Vă aduc aminte numai de negocierile d-lui

de Beust în Salzburg, cari aveau de scop a face alianță cu Franca și Italia contra noastră. P'atunci primeam dela comercianți și industriași scrisori, în cari mă rugau să mă bată odată, ca să înceteze nesiguranta ce nu o pot suporta. Am așteptat însă, până ce începură a se bate cu noi și am făcut bine, că am rămas cei atacați.

Și fost'a ore după marele războiu vr'unu an fără pericol de războiu? Înca abia sosisem acasă și se și credea, că peste cincă ani va urma *marele războiu de revanșă*. Un membru alt centrului di se atunci: Rusia are în mâna ei decisiunea. In anul 1876 erași se strinseră noii războiului la medă-nopte și vă reamintesc, că după războiul orientală am fost ferit de o conflagrațiune europeană numai prin congres și că apoi s'a dezvoltat un nou pericol prin aceea, că Rusia ne-a luat în nume de rău atitudinea noastră în congres. După aceea legătura dintre cei trei împărați a făcut să privim câtva timp cu liniște în viitor. Dér la cel mai mic simptom opiniunea publică era cuprinsă de aceeași iritațiune, dér eu o țineam și atunci ca mai ales acuma de nemotivată.

Departe de mine, ca să concludă de aici, că n'avem lipsă de o întărire a puterii noastre armate, ci tocmai din contră. Pentru ca acestă tablou de 40 de ani să ajungă a fi complet, trebuie să fim în ori și ce moment așa de tari, ca să putem ține peptul cu ori ce coalitiune, având încrederea de sine a unei puternice națiuni, cea încredere, ce-o dă drépta cauză, și noi avem puțința de-a fi mai tari ca altă națiune. Ne trebuie numai acestă împrumut nu prea mare; dicu nu prea mare, pentru că Franca a cheltuit în cesti de ce an din urmă 3 miliarde, ér noi nici 1 1/2 miliard. Când dicu, că trebuie să fim pregătiți pentru ori-ce eventualitate, pretind că trebuie să facem și mai mari sforțări cu alte puteri din cauza pozițiunei noastre geografice. *Noi avem trei fronturi de unde putem fi atacați, pe când Franca și Rusia au numai unul.* Noi suntem mai mult espus pericolului unei coalitiuni, decât vr'unu altă popor. Dumneșeu ne-a aședat într-o situațiune, în care suntem împedcați de vecinii noștri, de a deveni cumva lenși ori apatici. Elu ne-a pus în frunte pe cea mai războinică, cea mai neastempărată națiune, pe Francezii, și a făcut să crească în Rusia inclinări de războiu, pe cari veacurile de mai înainte nu le cunosceau. *Știucele în lacul de crap europeni ne împedca de a fi crapi*, ei ne conștrâng a ține unul cu altul, ceea ce dealtminte este contrar naturei germane. Dér presa francesă și rusescă, nu vă temeți, ne vor face să fim indivizibili uniți (bravo!). De aceea trebuie să ne facem așa de tari, ca știucele să nu pôte face alta, decât a ne îmbărbăta. (Haritate).

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(1)

MEMORIILE LUI GARIBALDI.

(Junețea. — Aventuri americane. — Luptele din 1848 și 1849.)

Se scia încă de pe când trăia Garibaldi, că elu se îndeletnicea cu scrierea memoriilor și cu însemnarea evenimentelor celor mai memorabile din viața sa atât de agitată. Unor amici și soți de arme, cari îl cercetară pe insula sa, li-a făcut împărțări despre acesta, li-a dat chiar fragmente să cetescă. După ce muri, nu se auji timp îndelungat nimic despre scrierile lăsate în urmă-i și adoratori de ai răposatului își esprimeau îngrijirea, ca nu cumva să se fi nimicit. Acum ei se pot liniști în urma aparițiunei memoriilor, cari trecuseră în păstrarea lui Adriano Lemmi, a marelui maestru al francmasonilor italieni și cari se vor edita în zilele acestea în Florența de cunoscutul editor G. Barbéra. Bunăvoinței lui este a

se mulțami publicarea următoarelor părți din amintitele memorii:

Moștenirea literară a lui Garibaldi este în multe privințe interesantă, înainte de tôte însemnată prin sinceritatea cu care despoe unele evenimente de luciul romantic și distruge mai mult de o legendă. Garibaldi nu a mințit niciodată, elu desprețuia a îmbrăca adevărul istoric în vestmântul poetic și lingvistic al amorului propriu național. Drept și simplu, precum era elu însuși, este și istorisirea întâmplărilor, și parte din memoriile sale vor deștepta în Italia un simțământ de desamăgire. Cum și-a iubit elu patria s'ar pôte afla din autobiografia sa, decât nu o aru fi dovedit faptele sale; dér o adevărată iubire se pôte mânia și pôte pedepsi, și fiind cuprins de ea elu spune uneori compatrioților săi lucruri foarte aspre. Espunerea sa șterge fără milă unele legende din luptele de liberare ale Italianilor. Figura sa însă se ridică din câmpul întunecat cu atât mai strălucitoare, desi nu vorbesc decât ra-

reori și cu cea mai mare modestă despre sine.

Garibaldi a început a-și scrie memoriile în toamna anului 1849 și le-a continuat până la acestă an. Timpul, în care a scris, explica posomorita și aproape desperata sa dispozițiune, ce preponderă în ambele părți dintăiu ale memoriilor. Roma căduse, elu era esilat; speranța pentru reintorcerea zilelor mai bune părea înmormentată. Abia după 23 de ani continuă Garibaldi scrierea, care ajunge până la 1872. Părțile de mai înainte fură revedute de densus și îmbogățite prin adause, în esență însă rămaseră nemodificate.

Precuvântarea datată din 8 Iuliu 1872 este plină de aprigă ură în contra clerului și împenată cu atacuri în contra guvernului italian, dér forte caracteristică. „Sunt republican”, dice Garibaldi, dér tolerant și nu unilateră, incapabil de-a impune republicanismul meu cu forța... In tôte scrierile mele am atacat popimea italiană, pentru că am crezut a afla într'ensă tot-

déuna un rădém alu ori-cărui despotism, alu vișului și alu ruinei... Mé voru acusa unii că sunt pesimist, dér pacientul cetitoru să mă ierte; eu întru aji într'ală 65-lea an și deorece am crezut cea mai mare parte a vieții mele în nobilitarea omeniei, mă cuprinde amărăciunea, vedendă atata rău și atata stricăciune în acestă secol așa numit civilizat... Ca amici alu păcii, alu dreptului și alu dreptății trebuie să închei cu devisa unui general american: „Războiul este adevărată vieță a bărbatului”.

Garibaldi începe cu zilele copilăriei și cu scurte notițe despre părinții săi. Elu laudă bunul natură alu tatălui său, găsesce însă rău, că l'a trimis abia cu 15 ani pe o corabiă. Acestă a fost prea târziu, copii aru trebui trimiși pe mare încă în vârstă de opt ani, pentru a deveni marinari destoinici. Despre mamă sa vorbesc cu iubire entusiastă. Ea a fost pôte ceva prea bună cu elu, dér inimii sale ingeresci are elu a-i mulțami puțințele calități bune ce le posedă,

Așa am fost din vechime; era p'atuncea sfânta alianță și confederațiunea germană; acolo aveam o astfel de sială de-a ne deschide gura, câtă nu cutezam a pronunța nici o părere decât numai după ce vorbiseră ceilalți (ilaritate). Asta acum nu mai este așa (nouă ilaritate). După războiul din Crimeea au răposat amândouă.

Deși nu ni se vorbise ierta marile succese, ce le-am dobândit, totuși trebuie să o spun, că *bunele noastre raporturi cu Rusia nu au fost nimicite nici prin războiul dela 1866, și recunosc, că atunci Rusia nicidecum n'a încetat a împiedeca formațiunea confederațiunei germane de nord, ci a întâmpinat-o mai mult cu bunăvoință. N'avea atunci Rusia nici un fel de neîncredere în politica noastră.*

Mă sânt pentru moment ceva cam oboșit; mă rog să scusați dacă voi sedea un moment. (Principele Bismark se aședă pe scaun și continuă vorbirea ședând).

(Va urma.)

Convenția comercială cu România.

O telegramă din Bucuresci adresată ziarului „Presse“ din Viena dăce:

„Telegraful“, care e inspirat de ministrul președinte, publică următorul comunicat:

„Pressa opozițională cu ocaziunea alegerilor a pășit cu nouă armă contra guvernului și colporteză pretutindena scirea, că el ar avé intențiunea să reîncepă în cel mai apropiat timp tractările pentru încheierea convenției comerciale cu Austro-Ungaria. Această scire e absolut falsă. Dacă peste tot ar fi vorba despre o reîncepere a tractărilor, atunci de astădată inițiativa nu va porni de aci, deoarece delegații români și-au spus deja ultimul cuvânt în această chestiune.

Greci și Români.

(Fine.)

Intr'o altă scrisoare, corespondentul fôiei „Revue de l'Orient“ continuă studiul său astfel:

Monastir, 14 Ianuarie 1888.

Până când ve voi trimite statistica orașelor și comunelor românești din Macedonia, să vă semnalez inexactitatea ziarului „Messenger d'Athènes“ în privința cărții statistice a lui Bolintineanu și asupra Macedoniei antice.

„Messengerul“ dăce, că Bolintinean evaluează la trei sute de mii numărul Românilor din Thesalia și din Epiru.

Din două lucruri unul: sau „Messengerul“ nu și-a virit nasul în cartea lui Bolintineanu, sau că a cetit-o cu ochelari grecesci.

Etă ce dăce Bolintineanu în cartea sa: „Călătorii la România din Macedonia“, pagina 61:

Deși nu are câtuși de puțină înclinare spre superstițiune, crede a o fi vedut adesea în furtuni pe mare și în invălmășela luptei, cum se ruga lui Dumnezeu pentru fiul său. El trebuie să a fost un băiat cu inimă bună, căci a versat lacrimi când din nebagare de semă rupsese odată unui greuruș un picior, și a scăpat de înecare cu mare opintiri o spălătoră seracă. La etatea de 15 ani întreprinse prima sa călătorie pe mare la Odessa; următoarea călătorie o făcu pe corabia tatălui său la Roma. Privelisea cetății eterne ilu cuprinde cu putere admirabilă. „Roma mi deveni mai scumpă ca ori-și-ce pe lume!“ exclamă el. „Inbirea mea pentru Roma crescă numai cu depărtarea și cu esiliul, în loc de a dispăre. Adesea mă răsfățam cu gândul a-o vedé încă odată. Roma este pentru mine Italia, este simbolul Italiei unite, apoi săvârșescă-se unirea sub ori-ce formă.“

(Va urma.)

In Macedonia sunt: 450,000 Români
In Thesalia 200,000 „
In Epiru și Albania. 350,000 „
In Tracia 200,000 „

Totalu 1.200,000 Români

Așa fiind, întrebăm pe „Messengerul“, cum dăce că Bolintineanu evaluează la 300,000 pe Români din Thesalia și Epiru?

„Messengerul“ mai dăce, că Macedonia aparține pe temeiul dreptului istoric elementului grecesc, totuși așa ca și Atica și Peloponesul.

Din această declarațiune ar urma, contra celor ce ne spune istoria, că Alecsandru-cel-mare, tatăl său Filip, generalii și soldații lor erau Greci și nu Macedonenii; că Macedonia ar fi fost cucerită de Greci și nu Grecia de către Macedonenii!

Să lăsăm însă la o parte aserțiunile „Messengerului din Athena“ și să vedem ce ne spun Justin, Quintu-Curtiu și Strabone. Din mărturisirea acestor istorici demni de credință rezultă:

1. Că Macedonenii erau Pelasgi, și nu Greci;

2. Că Grecii și Macedonenii vorbeau limbă așa de deosebite, încât spre a se înțelege între dênșii avéu trebuința de interpret.

Și mai înteu, Macedonenii erau Pelasgi.

Etă cuvintele lui Justin, autorul unei abreviațiuni din marea istorie scrisă de Trog-Pompeu, istorie astăzi perdută:

Macedonia, dăce Justin (Cartea 7, cap. I-ii), se numia altă-dată Emathia, după numele regelui său Emathion. Ea păstrează și astăzi pe cel dintâiu monument al vitejiei acestui rege. Mărirea ei fu la început nebagată în semă și hotarele ei destul de înguste. — Locuitorii ei se numeau Pelasgi și țera avea numele: Peonia.

Deci, aceștia nu erau Greci.

De altmintearea Erodottu ne spune, că Atenienii însiși schimbă limba când schimbă naționalitatea, adică atunci când din Pelasgi s'au prefăcut în Greci.

Intru cât se atinge de limba Macedonenilor, rezultă invederat din istoria conspirațiunei adevărate și închipuite și din discuțiunea ce avu loc cu acea ocaziune între Alexandru-cel-mare și Filota, generalul său de cavalerie, că acestu popor nu vorbea grecesce.

In adevăr, Quintu-Curtiu ne spune, că Filota, desmeticindu-se din ametele ce i causase neașteptata acuzare îndreptată contra lui, Alexandru îi dăce:

„Spune ce ai să le spu pentru a-părarea ta în limba ta părintescă.“

„Ce mai mult dintre acei ce sunt aci răspunde Filota nu sunt Macedonenii și mă vor înțelege mai bine, decât mă voi explica în aceeași limbă ca și tine.

„Deci, pentru a fi înțeles de Greci, v'at explicat în grecesce. Din acesta, judecați însi-vă, — dăce Alexandru adresându-se către tribunal — cât de puțin Filota își iubesc limba părintescă. El singur o batjocoresce nevoind să o vorbească. Să se explice dăr în orice limbă va voi. Cât despre voi nu uitați că el urăscă deopotrivă moravurile și limba noastră.“ (Quintu-Curtiu: Cartea 6, cap. 9)

In fine în capitolul 10 al aceleiași cărți, un orecare Balon acuză pe Filota de faptul, că: „el fiind născut în Macedonia, nu este rușine să vorbească prin mijlocirea unui dragoman cu compatrioții săi.“

Este deci lămurit, că limba macedonenă se deosebea de limba greacă până întru atâta încât, spre a înțelege se Grecii cu Macedonii, aveau trebuința de un dragoman, adică de cineva care să cunoască și limba unora și a altora.

La mărturisirea lui Justin, Quintu-Curtiu, Strabone și Erodottu, să adăgăm mărturisirea celebrului Demostene, despre care scim că el însuși a vedut Macedonia și pe Lacedemonenii și le-a vorbit acestora cu gura sa. Etă dăr cum se exprimă Demostene în a treia Filipică (cap: 7):

„Grecii au suferit câteodată mult din partea Macedonenilor și a noastră. Aceste suferințe se pot însă compara cu suferințele pe care un copil legat le suferă dela părinții și dela fa-

milia sa. Dacă însă un nemernic sclav, decât un pretins fiu jefuesce o avere care nu i aparține, cum n'am găsi ore că o astfel de purtare este mult mai înspăimântătoare și mai revoltătoare?

„Ore putem noi să cugetăm altfel despre Filip și despre întreprinderile lui?”

„Despre Filip care, departe de a fi Grec, departe de a fi unit cu Grecii prin vre-o legătură și chiar printre barbari nu se bucură de vre-o origine strălucită, nu este decât un miserabil Macedonen esit dintr'un loc de unde nicodată nu a esit un sclav cum se cade.“

Dacă Demostene considera pe Macedonen ca nisce barbari, cum se pôte să i considerăm astăzi drept Greci?

Dacă Demostene declara, că Filip nu era Grec, că Macedonenii însiși nu erau Greci, ce autoritate pot să aibă astăzi aserțiunile ziarului „Messenger d'Athènes“, care se sfoțeză să desmintă pe însuși Demostene, al cărui descendent el se pretinde a fi? Acesta este un lucru forte fără minte. Acesta este o îndrăsnelă care întrece toate marginele.

Prin citațiunile ce am menționat mai sus putem să judecăm până la ce punct mitologii Greciei moderne și ziarul „Messenger d'Athènes“ metamorfosează istoria.

Mărgăritu fiul.

SCRILE PILEI.

Suntem informați, că *Kulturgyletiștii din Brașov* se pregătesc să deschidă în primăvera ce se apropie o *grădină de copii în suburbial Scheiu*, cu scopul de a atrage copii români în această mreă a maghiarisării.

Ce ridiculă încercare! Se vede că omeniiăștia caută fiascurile cu lumina, căci îi putem asigura de cel mai cumplit fiasco kulturgyletist. Și apoi a considera pe Români brașoveni atât de nemernici, ca să i înstreineze copii de imba și neamul lor, asta ar fi pre mare cutezanță kulturgyletistă.

**

Resultatul alegerilor de deputat pentru camera română este cunoscut și în colegiul III: sunt aleși 28 deputați ai partidei guvernamentale, 7 din opozițiune, 1 balotagiu.

**

Cu ocaziunea desbaterei bugetare în dieta ungerescă, deputatul Ferdinand Horanszki a dovedit, că datoria statului ungar e de 2270 milioane fl. Efectul acestei documentări a fost deprimător în dietă, căci etă ce însemneză o cifră atât de enormă: cu 2270 fl. de argint pot pardiosi desu o suprafață de 346 jugere catastrale de câte 1600 stânjini pătrați, ori pardosind linia ecuatorului împrejurul pământului, ilu încungiuri de aproape 1¼ ori. Pentru a plăti 2270 milioane fl. de argint, ar trebui ministrul de finanțe să pună 144 de omeni să numere un an întreg câte 12 ore pe zi.

**

D-lu avocat P. Truța aduce la cunoștință, că îndemnat de împrejurările familiare, după o activitate de șapte ani dezvoltată pe terenul avocațial în *Baia-Crișiu* (fostul Zarándu), cu 1 Ianuar. 1888, și-a transferat cancelaria în Arad (fô-lu 47) oferindu-și serviciile în toate afacerile ce cad în cadrul avocației.

**

Până la 1 Februarie n. au fost anunțați la oficiul polițienesc din *Sighisora* 32 bolnavi de tifus, dintre cari 22 s'au îmbolnăvit din cauză că au beut apă dintr'o fântână pe care autoritățile au și închis-o.

**

După cum spune o telegramă din Bucuresci, se vorbește acolo, că în cercurile apropiate de ambasada rusă e numit ca candidat acceptabil la tronul principar bulgar Prințul Gr. Sturdza, un fiu al fostului Domn al Moldovei cu același nume.

Conferință solemnă.

Societatea „Academia ortodoxă“ pentru literatură, retorică și musică biserică în seminariul archidieceșan din

Cernăuți, va ține „Conferință solemnă“ Duminecă în 31 Ianuarie (12 Februarie) a. c. la 4½ ore p. m. în sala sinodală cu următorul program:

1. „Cuvânt de deschidere“, rostit de președintele societății. — Corul esecută „Mulți ani“ în G-dur de prof. Is. Vorobchievic.

3. „Tatăl nostru“, în E-dur, de I. cav. de Bejanu.

3. „Epoca lui Vasile Lupu și Mateiu Basarabă, Domnii Moldovii și Țării românești“, disertațiune istorică de I. Dorofteiu.

4. „Plângă și mă tânguesc“, p. I. în C-dur, p. II în C-moll de prof. Is. Vorobchievic.

5. „Sântu, Sântu, Sântu“ și „Preține Te lăudăm“, în E-dur de I. cav. de Bejanu. — Pausă.

6. „Intru mulți ani Stăpâne“ în D-dur de prof. Is. Vorobchievic.

7. „Părerile unor contrari ai creștinismului și combaterea acelor“, disertațiune apologetică, de Em. Nicorovic.

8. „Erna“ în C-dur de C. Porumbescu.

9. „Infunțarea metropoliei Moldovei“, tratat istoric de G. Moroșanu Mihăiescu.

10. „Isaia dăntuesc“, în E-dur de I. cav. de Bejanu.

Cernăuți, Ianuarie, 1888.

Pentru comitet:

G. Moroșanu Mihăiescu, Victor Zăharoschi, președinte. secret. de esterne.

SCRILE TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.“)

Pesta, 9 Februarie. A noua comisiune judiciară a camerei deputaților a anulat alegerea lui Moritz Horvath (Szabadka).

Caransebeș, 9 Februarie. In locul lui Doda a fost ales cu aclamațiune ultramontanul (pote ultraistul?) Popovic.

Berlin, 9 Februarie. Parlamentul a primit proiectul militar în a treia cetire en bloc.

Viena, 9 Februarie. Ambasadorul german a conferit 1½ ora cu ambasadorul rus Lobanow.

DIVERSE.

Cine e de vină? Micul Aurel a gratulat înainte de amedă mamei sale de ziua onomastică, promițend în gratulațiune, care era scrisă, că va fi de trebă și ascultător. După amedă sparse o cească de cafea — ec'asa de răutate. Mamă-sa dojenindu-l îi dăce: „Fapta acesta și-e promisiunea ta de aș-diminetă că vei fi brav?“ — „Ei, dăr ce, sunt eu de vină, decât tata mi-a căutat o astfel de gratulațiune?”

Cununiă.

D-lu George Bărsanu, fiul dōnei Teodora Bărsanu din Becleanu, și D-sora Laura Valeria Alutan-Cosgaria, fica d-lui și d-nei N. Cosgaria din Făgăraș, își vor serba cununia religioasă Duminecă în 31 Ianuarie în biserica Sfintei Treimi gr. or. din Făgăraș.

Le adresăm felicitările noastre căldurose.

Cursul plăței Brașov

din 10 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românești	Cump.	8.45	Vënd.	8.47
Argint românesc		8.42		8.43
Napoleon-d'or		10.02		10.05
Lire turcesc		11.32		11.37
Imperial		10.32		10.37
Galbi		5.88		5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—		102.—
„Albina“ 5%		98.—		99.—
Ruble Rusesce		109.—		110.—
Discontul		6½—8% pe an		

Cursul la bursa de Viena

din 8 Februarie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	96.55
Renta de hartiă 5%	82.95
Imprumutul căilor ferate ungare	147.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	93.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	
Bonuri rurale ungare	108.90
Bonuri cu clasa de sortare	108.50
Bonuri rurale Banat-Timiș	108.—
Bonuri cu cl. de sortare	108.—
Bonuri rurale Transilvane	108.70
Bonuri croato-slavone	108.—
Losuri din 1860	138.60
Acțiunile băncii austro-ungare	858.—
Acțiunile băncii de credit ungar	270.50
Acțiunile băncii de credit austr.	268.80
Argint — Galbi împărătesc	5.98½
Napoleon-d'or	10.05
Mărci 100 imp. germane	62.22½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editor și Redactor responsabil:

Dr. Aurel Mureșianu.

Incunoscințare !

BĂILE CALDE

IN NOU CONSTRUITELE BASINURI DE PORTELANŪ
suntă dela 2 Ianuarie 1888 deschise și predate publicului spre folosire.
DIRECȚIUNEA BĂILORŪ CALDE DE PUTINĂ, DE ABURŪ ȘI DUȘURĪ IN BRAȘOVŪ.

11,3—2

INCUNOSCIŢARE!

Farmaciiții din Brașovŭ au hotărîtŭ unanimŭ în adunarea lorŭ din 5 Decemvrie 1887, forțați prin pretențiunile mai mari ce i se facŭ, și în considerarea raporturilor nefavorabile, cari dîlnicŭ se formeză, ca pentru spitaluri, infirmării, case pentru casurŭ de bôlă, reuniuni pentru casurŭ de bôlă și pentru calea ferată, să ficeze reducția din prețŭ a 10%. La persoane private nu se pôte acorda nicŭ o reducția. Membrii reuniunilor pentru casurŭ de bôlă, a caselor pentru casurŭ de bôlă și ampoliații dela calea ferată spre comoditatea lorŭ se potŭ servi de orŭ ce farmacia, de ôrece în fie-care farmacia se distribuie medicamente în contulŭ menționatelor case, reuniuni etc.

Farmaciiții din Brașovŭ: *Carl Schuster, Ferdinand Jekelius, Johann Gooss, Eduard Kugler, Friedrich Stenner, Julius Hornung, Victor Klein, Franz Kellemen, Heinrich G. Oberth.*

214,3—3

Incunoscințare.

Din incidentulŭ esaminării oficiale ce se face periodicŭ la canalulŭ de Vaporŭ, **Baia de aburŭ va fi Duminecă în 12 și Lunŭ în 13 Februarie 1888 st. n. închisă.**

Administrațiunea Băilorŭ de aburŭ din Brașovŭ.

16,2—1

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ dîarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŪ FAMILIEI. Dîarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiuni. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerŭ câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiuni literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o ôră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ indivișilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francŭ—lei, plătibili și în bilete de bancă orŭ marce postalŭ.

PREOTULŪ ROMÂNŪ. Dîarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiuni. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurŭ lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilorŭ și preoșilorŭ mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ științelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminică, serbătorŭ și diverse ocașuni, mai alesŭ funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totŭ soiulŭ de amănunte și scrieri cu preferința celorŭ din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francŭ—lei, plătibili și în bilete de bancă orŭ marce postalŭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerŭ de probă se trimitŭ gratisŭ orŭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŪ“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sîncal. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbii româneșci în vorbire și scriere înveritate și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr.—Broșura III. 30 cr. Tôt e trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 côle. Acest opŭ de cuvântări bisericesci întrece tôte opurile de acestŭ soiŭ apărute până acum—avândŭ și o notiță istorică la fie-care serbătorŭ, care arată timpulŭ introducerii, fazele prin cari a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătorŭ. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzarulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novejii: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novejă populară de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda sêu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicôră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirŭ și viorele, poesii populare, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 côle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrôsa sêu Cloșca cu puii ei de aurŭ. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenuiŭ Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii foarte interesante și amuzante. Prețulŭ la tôte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învățământulŭ intuitivŭ în folosul elevilorŭ normali (preparandiali), a învățătorilorŭ și a altorŭ bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele școlilorŭ nostre în măsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învățătorilorŭ ca celorŭ în prima linie interesatŭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbii române pentru școlele poporali în trei cursuri de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsêudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 côle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindendŭ compozițiuni de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieții socialŭ—se pôte întrebuița

cu multŭ folosŭ de cătră preoșii, învățătorŭ și alți cărturari români. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă poporală pentru învățătorŭ și preparandŭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumoșe ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărțică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumoșe ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărțică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născătoare de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețulŭ unui esemplarŭ speditŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și speditŭ franco e 15 cr.